

**Plan wynikowy z wymaganiami edukacyjnymi przedmiotu Edukacja dla bezpieczeństwa dla
klasy I szkoły branżowej**

Temat (rozumiany jako lekcja)	Wymagania na ocenę dopuszczającą	Wymagania na ocenę dostateczną	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
1. Lekcja organizacyjna	Uczeń: - zna zasady pracy na zajęciach oraz kryteria oceniania (PZO).	Uczeń: - zna zasady pracy na zajęciach oraz kryteria oceniania (PZO).	Uczeń: - zna zasady pracy na zajęciach oraz kryteria oceniania (PZO).	Uczeń: - zna zasady pracy na zajęciach oraz kryteria oceniania (PZO).	Uczeń: - zna zasady pracy na zajęciach oraz kryteria oceniania (PZO).
Dział 1. Bezpieczeństwo państwa					
1.1. Polityczne i militarne warunki bezpieczeństwa państwa	Uczeń: - wymienia rodzaje bezpieczeństwa, - wskazuje i omawia poszczególne ogniwa systemu obronności RP, - wskazuje czynniki zagrażające bezpieczeństwu państwa, - rozróżnia zagrożenia czasu pokoju i czasu wojny.	Uczeń: - rozumie pojęcia: polityczne i militarne warunki bezpieczeństwa, - wymienia i uzasadnia geopolityczne, militarne i gospodarcze aspekty bezpieczeństwa państwa, - zna i wymienia zadania parlamentu, prezydenta, rady ministrów w dziedzinie	Uczeń: - rozumie istotę problemu bezpieczeństwa, - zna i charakteryzuje podstawowe pojęcia związane z bezpieczeństwem państwa, - wymienia strategiczne cele bezpieczeństwa państwa.	Uczeń: - wskazuje i omawia poszczególne ogniwa systemu obronności Rzeczypospolitej Polskiej, - identyfikuje wyzwania dla bezpieczeństwa indywidualnego i zbiorowego, kategoryzuje je, przypisuje właściwe znaczenie w kontekście bezpieczeństwa.	Uczeń: - wymienia zadania poszczególnych ogniwa wchodzących w skład podsystemu pozamilitarnego, - potrafi omówić sytuację geopolityczną Polski po 1989 r., - przygotowuje prezentację przedstawiającą zmiany granic Polski w okresie od XVII do XX wieku.

		obronności, -rozumieistotęoraz zna elementy składowe systemu bezpieczeństwa,jego poszczególne instytucje, charakter związkówmiędzy nimi.			
1.2.Zarządzanie kryzysowe	Uczeń: -rozróżnia zagrożenia czasu pokoju, -znaprzykłady zarządzeń,jakiemogą wydaćwładzew związku z kryzysem.	Uczeń: -orientujesię w podstawowych zasadachzarządzania kryzysowegoi rozumiejegoistotę, -wyjaśnia znaczenie pojęciasiatka bezpieczeństwa i infrastruktura krytyczna.	Uczeń: -dokonuje analizy i omówieniawybranych zjawiskspołecznych (stanynadzwyczajne: stan wojenny, stan wyjątkowy, stankłęski żywiołowej).	Uczeń: -wymieńetapy zarządzania kryzysowego, -omawia system zarządzania kryzysowego naposzczególnych szczeblach administracyjnych.	Uczeń: -przygotowuje informacje dotyczącestanów nadzwyczajnych ogłoszonych w Polscew XX wieku.
1.3Siły Zbrojne RP.Formacjesłużb mundurowych	Uczeń: -potrafiwyjaśnić, czymsą Siły Zbrojnei jakiesąich zadania.	Uczeń: -omawiazadaniaSił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, -wie, kto kieruje SiłamiZbrojnymi wczasiepokoju iwczasiewojny.	Uczeń: -omawia zadania, struktury orazprzykładowe uzbrojenie i wyposażenieSił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej,	Uczeń: -omawia podział izadania jednostek wchodzącychwskład Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.	Uczeń: -przygotowuje prezentację dotyczącą uzbrojenia i wyposażenia wszystkich rodzajówSił ZbrojnychRP,

Autorzy:BarbaraBoniek,BarbaraWojtaś

			-znaiwymienia nazwy formacji służb mundurowych (w tym Obrony Terytorialnej) zapewniających bezpieczeństwo państwa oraz wyjaśnia zadania tych służb.		-zdobywa różnych źródeł informacji na temat misji pokojowych, w których biorą udział SZ RP.
1.4 Powinności obronne obywateli	Uczeń: -wymienia powinności obronne obywateli, -wymienia konstytucyjne obowiązki obywatela.	Uczeń: -wie, w jakich sytuacjach obywatel może być powołany do Sił Zbrojnych RP, -rozumie pojęcia: świadczenie osobiste i świadczenie rzeczowe, -omawia obowiązki obywatela wobec ojczyzny, -wyjaśnia, czym jest powszechny obowiązek obrony.	Uczeń: -znai określa zakres działania wybranych organizacji proobronnych, np.: Liga Obrony Kraju, Polski Związek Strzelecki „Strzelec”, -wymienia i omawia powinności obronne obywateli RP, -wymienia i omawia formy powszechnego obowiązku obrony, -znai wymienia nazwy formacji mundurowych układu pozamilitarnego państwa oraz wyjaśnia rolę zadań tych służb w systemie bezpieczeństwa państwa.	Uczeń: -wymienia i omawia zadania obronne, które można realizować w czasie pokoju, -uzasadnia konieczność uczestnictwa w ćwiczeniach samoobrony na wypadek działań wojennych, -znajomość: żołnierz rezerwy, ryczałt.	Uczeń: -znaj zakres działania wojskowych komend ubezpieczeń, -lokalizuje w swoim miejscu zamieszkania wojskowe komendy ubezpieczeń, -znaj kategorie zdolności doczynnej służby wojskowej.

Dział 2. Ochrona ludności i obrona cywilna					
2.1 Międzynarodowe Prawo Humanitarne	Uczeń: - wyjaśnia podstawowe zasady Międzynarodowego Prawa Humanitarnego.	Uczeń: - wie, czym jest umowa międzynarodowa, - wymienia zadania Międzynarodowego Komitetu Czerwonego Krzyża, - wymienia zadania Konwencji Genewskiej.	Uczeń: - wie, kim był Henry Dunant, - omawia założenia Konwencji Genewskiej, - wymienia najważniejsze dokumenty Międzynarodowego Prawa Humanitarnego, - omawia postanowienia konwencji Haskiej z 1954 roku.	Uczeń: - uzasadnia konieczność utworzenia Międzynarodowego Prawa Humanitarnego, - omawia najważniejsze dokumenty Międzynarodowego Prawa Humanitarnego, - wie, kim jest kombatant w myśl MPH.	Uczeń: - zapoznaje się z wybranym prześbiegiem MPH i go prezentuje, - odnajduje w swojej okolicy budynki oznaczone symbolami ochrony ogólnej lub specjalnej, - omawia zbrodnie ludobójstwa XX wieku.
2.2. Ochrona ludności	Uczeń: - wie, czym jest System PRM oraz KSRG. - wymienia zadania Państwowej Straży Pożarnej.	Uczeń: - wyjaśnia rolę i zasady funkcjonowania KSRG, Państwowej Straży Pożarnej oraz Państwowego Ratownictwa Medycznego.	Uczeń: - wymienia i charakteryzuje ochotnicze służby oraz podmioty ratownicze, takie jak: OSP, GOPR, TOPR, WOPR.	Uczeń: - wyjaśnia, w jakim celu został powołany system PRM, - omawia, w jakich sytuacjach korzystamy z pomocy LPR.	Uczeń: - przygotowuje materiały dotyczące historii OSP, TOPR, GOPR, WOPR.
2.3 Obrona cywilna. Alarmowanie i informowanie ludności	Uczeń: - przedstawia zadania Obrony Cywilnej, - wie, jak zachować	Uczeń: - wymienia podstawowe dokumenty ONZ	Uczeń: - omawia podstawy prawne funkcjonowania ochrony ludności	Uczeń: - omawia cele ostrzegania ludności przed zagrożeniami,	Uczeń: - przygotowuje prezentację multimedialną

Autorzy: Barbara Boniek, Barbara Wojtaś

	się w sytuacji zagrożenia, -rozpoznaje sygnały alarmowe, -wie, jakie urządzenia wykorzystuje się do ogłaszania i odwoływania alarmów, -wyjaśnia zasady właściwego zachowania się w sytuacji uruchomienia sygnałów alarmowych.	regulujące funkcjonowanie Obrony Cywilnej w świecie, -znarządza alarmów i komunikatów ostrzegawczych, -omawia zadania Obrony Cywilnej, -omawia sposoby ogłaszania i odwoływania alarmów, -wymienia miejsca ukrycia się po ogłoszeniu poszczególnych alarmów.	i Obrony Cywilnej w Rzeczypospolitej Polskiej, -omawia zasady postępowania po ogłoszeniu alarmu, -przedstawia procedury postępowania po ogłoszeniu zagrożenia.	-ustala liczbę i lokalizację syren alarmowych w swojej miejscowości lub jej pobliżu, -wie, że sprawne działanie systemu alarmowania informowania przeciwdziałania panice.	przedstawiającą system ostrzegania przed zagrożeniami.
2.4 Ewakuacja ludności, środków materialowych oraz zwierząt	Uczeń: -potrafi odpowiednio zachować się w czasie ewakuacji, -zna pojęcie: samoewakuacja, -wie, w jaki sposób przygotować się do ewakuacji, -zna drogi ewakuacyjne	Uczeń: -wymienia rodzaje ewakuacji, -zna i omawia zasady zachowania się ludności po ogłoszeniu ewakuacji, -potrafi zaplanować samoewakuację, -wie, jakie są cele ewakuacji i mienia,	Uczeń: -wyjaśnia, na czym polega ewakuacja I, II i III stopnia, -opracowuje listę rzeczy, które należy zabrać w przypadku ewakuacji, -omawia czynności, które należy wykonać po ogłoszeniu ewakuacji,	Uczeń: -omawia zadania władz lokalnych oraz odpowiednich służb podczas ewakuacji, -potrafi ewakuować się w trybie nagłym, -wyjaśnia zasady zaopatrzenia ewakuowanej ludności w żywność	Uczeń: -przygotowuje plan ewakuacji budynku szkoły.

	wskole, - wskazuje drogi ewakuacji ewakuacjiw szkole.	- omawia zasady ewakuacji ludności i zwierząt z terenów zagrożonych.	- wyjaśnia, w jakiej sytuacji dokonuje się ewakuacji mienia, - wyznacza strefę bezpieczeństwa w sytuacji zagrożenia, - zna zasady ewakuacji z budynku szkoły.	i wodę, - uzasadnia potrzebę przeciwdziałania panice, - omawia rolę różnych służb i innych podmiotów, uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do ich zaleceń.	
Dział.3 Działania ratownicze w sytuacjach zagrożenia					
3.1. Pożary	Uczeń: - zna źródła powstawania pożarów, - wie, jak zachować się podczas pożaru, - zna numery alarmowe do poszczególnych służb ratunkowych, - uzasadnia znaczenie przeciwdziałania panice i podporządkowania się poleceniom służb ratowniczych.	Uczeń: - charakteryzuje zagrożenia pożarowe w domu, w szkole i w najbliższej okolicy, - potrafi właściwie powiadomić służby ratunkowe o pożarze, - wyjaśnia, jak gasić płonącą odzież na człowieku oraz olej na patelni.	Uczeń: - wymienia elementy trójkąta spalania, - zna i omawia wybrane znaki przeciwpożarowe, - wymienia rodzaje i zasady użycia podręcznego sprzętu gaśniczego, - potrafi dobrać odpowiedni rodzaj środka gaśniczego w zależności od rodzaju pożaru,	Uczeń: - wymienia sposoby zapobiegania pożarom, - omawia zasady właściwego reagowania podczas pożaru, - opisuje sposób obsługi gaśnicy i hydrantu wewnętrznego, - wymienia podręczny sprzęt gaśniczy, - potrafi wyjaśnić, w jaki sposób powinna przebiegać ewakuacja z budynku	Uczeń: - przygotowuje pełną listę służb i instytucji w okolicy, do których można zwrócić się o pomoc w sytuacji zagrożenia, - omawia sposoby przeciwdziałania panice.

				szkoły na wypadek pożaru.	
3.2. Wypadki komunikacyjne	Uczeń: - wymienia najczęstsze przyczyny wypadków komunikacyjnych, - zna sposób zabezpieczenia miejsc zdarzenia, - opisuje obowiązki pieszego i kierowcy w zakresie zachowania się nadrodze w momencie przejazdu karetki pogotowia lub innego pojazdu z włączonymi sygnałami uprzywilejowania.	Uczeń: - wyjaśnia różnicę pomiędzy kolizją a wypadkiem, - wie, w jaki sposób zapewnić bezpieczeństwo ratownikowi, poszkodowanemu i świadkom zdarzenia.	Uczeń: - potrafi omówić sytuację wymagającą ewakuacji z pojazdu, - potrafi zademonstrować technikę ewakuacji z pojazdu, - potrafi zapewnić bezpieczeństwo ratownikowi, poszkodowanemu i świadkom zdarzenia.	Uczeń: - wyjaśnia znaczenie tunelu ratowniczego, - zna odległości, w jakich należy umieścić trójkąt ostrzegawczy w zależności od obszaru, na jakim się znajduje, - wymienia sytuacje, w których dochodzi do uszkodzenia kręgosłupa.	Uczeń: - przygotowuje zestawienie wypadków i kolizji mających miejsce w poprzednim roku w jego miejscowości lub województwie.
3.3. Zagrożenia związane ze zjawiskami atmosferycznymi	Uczeń: - wymienia źródła zagrożeń w najbliższym otoczeniu, - wie, jak należy chronić się przed działaniem	Uczeń: - wie, jakie zagrożenia związane ze zjawiskami pogodowymi występują na terenie naszego kraju, - wie, dlaczego	Uczeń: - potrafi udzielić pomocy osobie, która uległa wyżębieniu, - wymienia i charakteryzuje źródła zagrożeń w najbliższym	Uczeń: - podaje przykłady zagrożeń, które wystąpiły w Polsce w ostatnich latach, - wie, gdzie w jego województwie	Uczeń: - samodzielnie opracowuje mapę zagrożenia powodziowego dla wybranego województwa, - przygotowuje

	niskiej i wysokiej temperatury, - wie, jak zachować się czasie burzy, śnieżycy, wichury i powodzi, - wie, jak należy chronić się przed działaniem niskiej i wysokiej temperatury, - zna zasady postępowania w czasie śnieżycy i mrozu.	należy sprawdzać prognozę pogody, - zna procedury postępowania w czasie burzy i wichury, - zna procedury postępowania w czasie zagrożenia powodziowego i powodzi, - wie, jak należy zachować się w górach przed wyjściem na szlak.	otoczeniu. - przedstawia typowe zagrożenia zdrowia i życia podczas powodzi lub innych klęsk żywiołowych, - potrafi prawidłowo zachować się w przypadku zejścia lawiny.	znajdują się zapory wodne, ocenia ryzyko powodzi na wypadek ich przerwania.	prezentację przedstawiającą procedury postępowania w czasie zagrożeń naturalnych.
3.4 Zagrożenia techniczne	Uczeń: - wymienia przykłady zagrożeń technicznych, - wie, jak postępować w sytuacji wystąpienia katastrofy technicznej, - uzasadnia konieczność przestrzegania bezpieczeństwa własnego i innych ludzi podczas różnorodnych	Uczeń: - omawia procedury postępowania w przypadku katastrofy budowlanej i komunikacyjnej, - przedstawia zasady działania w sytuacji wycieku gazu z instalacji w budynku mieszkalnym.	Uczeń: - wyjaśnia, jak należy się zachować w sytuacji odnalezienia niewypału lub niewybuchu, - przedstawia zasady przestrzegania bezpieczeństwa w miejscu zdarzenia.	Uczeń: - omawia przyczyny powstawania zagrożeń technicznych, - wymienia i charakteryzuje źródła zagrożeń w swoim najbliższym otoczeniu, - wyjaśnia, na czym polega właściwe postępowanie w momentach wystąpienia poszczególnych	Uczeń: - przygotowuje mini poradnik dotyczący postępowania w sytuacji różnorodnych zagrożeń.

	zagrożeń.			zagrożeń.	
3.5 Zagrożenia chemiczne i radiacyjne	Uczeń: - wymienia zastępcze środki ochrony skóry i dróg oddechowych przed środkami chemicznymi, - wie, jakie materiały można wykorzystywać jako zastępcze środki ochrony dróg oddechowych i skóry, - przedstawia najczęstsze przyczyny uwolnienia niebezpiecznych środków chemicznych (NSCh).	Uczeń: - przedstawia zasady postępowania w sytuacji prawdopodobieństwa przeniknięcia niebezpiecznych środków chemicznych do budynku mieszkalnego, - wyjaśnia zasady postępowania w przypadku awarii instalacji chemicznej, środka transportu z materiałami niebezpiecznymi lub rozszczelnienia zbiorników z substancjami toksycznymi, - zna możliwości wykorzystania środków podręcznych masek przeciwgazowych do ochrony ludzi przed szkodliwym	Uczeń: - opisuje kolejność działań w sytuacji wypadku pojazdu z udziałem niebezpiecznych substancji chemicznych (NSCh) i TŚP, - zna tablice oznaczające materiały niebezpieczne w transporcie, - wyjaśnia znaczenie pojęć: • odkażanie, • dezaktywacja, • dezynfekcja, • deratyzacja, - wyjaśnia, na czym polegają zabiegi specjalne i sanitarne, - wymienia sposoby zabezpieczenia żywności i wody przed skażeniami, - omawia sposób użycia indywidualnego pakietu przeciwichemicznego, a także indywidualnego pakietu radioochronnego.	Uczeń: - wymienia rodzaje oznaczeń substancji toksycznych i miejsca ich ekspozycji, - rozpoznaje oznaczenia substancji toksycznych na pojazdach i budowlach, - uzasadnia konieczność przestrzegania bezpieczeństwa własnego i innych ludzi podczas różnorodnych zagrożeń, - omawia wpływ środków promieniotwórczych na ludzi, zwierzęta, żywność i wodę.	Uczeń: - przygotowuje informacje dotyczące dróg przejazdu pojazdów przewożących materiały niebezpieczne w swoim województwie.

Autorzy: Barbara Boniek, Barbara Wojtaś

		wykorzystaniem toksycznych środków przemysłowych oraz bojowych środków trujących.			
3.6. Zagrożenie terroryzmem. Cyberprzemoc	Uczeń: - wie, jak postępować w przypadku podłożenia bomby oraz samochodu pułapki, - wie, jak rozpoznać samochód pułapkę, - zna pojęcie: żywa bomba, - wie, jak postępować z osobą niebezpieczną, - wie, jak zachować się po zamachu bombowym.	Uczeń: - wyjaśnia, jak rozumie pojęcie terroryzmu, - wymienia i omawia środki i metody ataków terrorystycznych, - potrafi właściwie ocenić sytuację zagrożenia, - wskazuje niewłaściwe zachowania dotyczące cyberprzemocy i wie, jaka powinna być na niewłaściwą reakcja.	Uczeń: - charakteryzuje motyw ataków terrorystycznych, - wskazuje informacje, jakie należy podać przy zgłaszaniu na policję podejrzenia o podłożeniu ładunku wybuchowego, - wymienia podstawowe procedury postępowania w czasie zagrożenia bombowego, - wyjaśnia znaczenie cyberprzemocy i zna procedurę postępowania w przypadku jej wystąpienia.	Uczeń: - omawia, co może być potencjalną oznaką zagrożenia terrorystycznego, - wymienia przykłady skutków użycia środków biologicznych, chemicznych i wybuchowych, - wskazuje sposoby przeciwdziałania panice, - zna zasady zachowania się w sytuacji zagrożenia (zasada „uciekaj, schowaj się, walcz”).	Uczeń: - omawia przyczyny i skutki najbardziej spektakularnych zamachów terrorystycznych, które miały miejsce w XX i XXI wieku.
Dział 4. Pierwsza pomoc					
4.1. Pierwsza pomoc. Triada życia.	Uczeń: - rozumie znaczenie podejmowania działań z zakresu	Uczeń: - przedstawia schemat wzywania pomocy,	Uczeń: - podaje definicję pierwszej pomocy, wymienia cele i zadania	Uczeń: - uzasadnia konieczność udzielania pierwszej	Uczeń: - wyjaśnia konsekwencje nieudzielenia

Autorzy: Barbara Boniek, Barbara Wojtaś

	udzielania pierwszej pomocy przez świadka zdarzenia oraz przedstawia jego rolę, - wymienia działania wchodzące w zakres pierwszej pomocy, - zna ogniwa łańcuch przeżycia, - wymienia numery telefonów alarmowych, - znając stan zagrożenia życia.	- rozumie znaczenie podejmowania działań z zakresu udzielania pierwszej pomocy przez świadka zdarzenia oraz przedstawia jego rolę, - wyjaśnia podstawowe zasady postępowania ratownika na miejscu zdarzenia, - omawia poszczególne ogniwa łańcucha przeżycia, - omawia rolę układu nerwowego, układu krążenia i układu oddechowego w utrzymywaniu podstawowych funkcji życiowych.	pierwszej pomocy, - przedstawia zasady zapewnienia bezpieczeństwa ratownikowi, poszkodowanym i świadkom zdarzenia, - wymienia potencjalne zagrożenia dla ratownika, - wykazuje się znajomością schematu prowadzenia rozmowy z dyspozytorem służb ratunkowych, - wymienia stany zagrożenia życia, - wyjaśnia, dlaczego po zatrzymaniu krążenia, ważne jest natychmiastowe podjęcie czynności ratunkowych.	pomocy, - potrafi dokonać oceny miejsca zdarzenia oraz je zabezpieczyć, - demonstruje sposób udrożnienia dróg oddechowych i potrafi wyjaśnić znaczenie tej czynności, - omawia schemat ABC.	pierwszej pomocy, - przedstawia anatomię i fizjologię układu nerwowego.
4.2. Poszkodowany nieprzytomny. Zadławienia	Uczeń: - wymienia objawy utraty przytomności, - potrafi dokonać wstępnej oceny poszkodowanego, - dokonuje oceny funkcji życiowych,	Uczeń: - zna konsekwencje utraty przytomności, - wie, dlaczego nieprzytomnemu poszkodowanemu należy udrożnić drogi oddechowe,	Uczeń: - wyjaśnia mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej, - wie, w jaki sposób zapewnić osobie nieprzytomnej komfort	Uczeń: Uczeń: - wie, w jaki sposób należy zapobiegać skutkom utraty przytomności, - omawia i przedstawia	Uczeń: - przygotowuje informacje na temat zadań i działania SOR oraz CPR.

	- zna schemat postępowania z poszkodowanym nieprzytomnym, - zna mechanizm zadławienia, - omawia schemat postępowania w przypadku zadławienia.	- potrafi udzielić pomocy osobie nieprzytomnej, - potrafi ułożyć poszkodowanego w pozycji bezpiecznej, - wyjaśni pojęcie i mechanizm zadławienia, - omawia schemat postępowania w przypadku zadławienia.	- termiczny, - potrafi wykonać ręczny ratunek w przypadku zadławienia dorosłych i niemowląt.	- odmienność ułożenia w pozycji bezpiecznej kobiety ciężarnej, - wymienia przykłady działań zapobiegających zadławieniu małych dzieci.	
4.3. Nagłe zatrzymanie krążenia u osoby dorosłej. Zastosowanie AED	Uczeń: - potrafi rozpoznać poszkodowanego, u którego doszło do nagłego zatrzymania krążenia (NZK), - umie wykonać zgodnie z algorytmem resuscytację krążeniowo-oddechową u osoby dorosłej, - opisuje zastosowanie automatycznego	Uczeń: - wyjaśnia, dlaczego ważne jest jak najszybsze podjęcie resuscytacji, - prawidłowo wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową, - omawia algorytm postępowania w nagłym zatrzymaniu krążenia. - potrafi wykonać resuscytację	Uczeń: - analizuje schemat udzielania pomocy poszkodowanemu nieprzytomnemu pozbawionemu czynności życiowych, - wyjaśni pojęcie: nagłe zatrzymanie krążenia, wymienia jego oznaki, - potrafi rozpoznać nagłe zatrzymanie krążenia (NZK), - prawidłowo wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową, - potrafi wykonać	Uczeń: - prawidłowo wykonuje resuscytację krążeniowo-oddechową, samodzielnie i we współpracy z drugą osobą, - wyjaśnia różnicę między resuscytacją a reanimacją, - wymienia objawy powrotu krążenia u poszkodowanego, - prawidłowo wykonuje	Uczeń: - przygotowuje plakat zachęcający do nauki resuscytacji krążeniowo-oddechowej i obsługi AED.

	defibrylatora zewnętrznego(AED) oraz wskazuje najegoznaczenie dla zwiększenia skutecznościakcji resuscytacyjnej, - potrafibezpiecznie obsłużyć AED, - znazasady bezpieczeństwa przyzastosowaniu AED.	krażeniowo-oddechową wykorzystaniem AED, -znazasady bezpieczeństwa przyzastosowaniu AED.	resuscytację krażeniowo-oddechową wykorzystaniemAED, - omawiazasady bezpieczeństwa przyzastosowaniuAED, - wyjaśnia,naczym polega migotanie komór.	resuscytację krażeniowo-oddechową, samodzielnie iwespółpracy z drugą osobą, wykorzystaniem AED. - wymienia dodatkowe wyposażenieAED, - wyjaśnia, czymjest program PAD.	
4.4Urazy. Apteczka pierwszejpomocy	Uczeń: - wymieniaobjawy związane najczęstszymi obrażeniaminarządu ruchu, - potrafirozpoznać: złamanie,skręcenie zwichnięcie, - wymienia przyczyny powstawaniatych urazów, - zna zasady udzielania pierwszej pomocyprzyurazach kostno-stawowych, - wykonuje	Uczeń: - zna zasady udzielania pierwszej pomocyprzyurazach kostnych, - wie, które urazy stanowiąnajwiększe zagrożeniadlażycia i zdrowia, - wymieniarodzaje złamań, - potrafi udzielić pierwszejpomocy osobom ze złamaniami kończyn, -wymieniasytuacje, w których może	Uczeń: - wyjaśnia,wjakich okolicznościach dochodzi najczęściej do urazów kostno-stawowych, - stosuje zasady unieruchamiania doraźnegokości i stawów, - zna sposoby, złagodzeniabólu uposzkodowanego ze złamaniem, - opisuje przykłady powikłańwynikających z urazu kręgosłupa, - omawiazastosowanie	Uczeń: - wie, które urazy stanowiąnajwiększe zagrożeniadlażycia i zdrowia, - wyjaśniaregulę Potta i zasady unieruchomienia anatomicznego, - wymieniaprzkłady zapobieganiaurazom, - przedstawiametody przenoszenia poszkodowanych zurazemkręgosłupa, - uzasadnia, dlaczego wyposażenieapteczki może ulegać	Uczeń: -przygotowuje informacje, w których państwach niezbędnym wyposażeniem pojazdu jest apteczka samochodowa.

	opatrunek osłaniający ranę w obrębie kończyny oraz opatrunek uciskowy, - znawyposażenie apteczki pierwszej pomocy.	dojść do urazów kręgosłupa, - wymienia przedmioty, jakie powinny znaleźć się w apteczce domowej, samochodowej, - zna definicję masywnego krwotoku.	zaopatrzenia apteczki, - stosuje sztetaktyczną, - potrafi zatamować krwotok za pomocą opaski improwizowanej.	modyfikacjom, - potrafi zatamować krwotok przy użyciu opatrunku uciskowego, - umie zatamować krwotok z trudno dostępnych miejsc: pachy, pachwiny, szyi.	
4.5 Oparzenia. Postępowanie przeciw wstrząsowe	Uczeń: - wymienia najczęstsze przyczyny oparzeń, - zna stopnie oparzeń, - potrafi postępować przy oparzeniach termicznych.	Uczeń: - wyjaśnia pojęcie: oparzenie, - omawia zasady postępowania w przypadku oparzenia termicznego, - demonstruje metodę chłodzenia w przypadku oparzenia kończyny, - zna najważniejsze przyczyny wstrząsu, wymienia zagrożenia z niego wynikające.	Uczeń: - omawia oparzenia I, II i III stopnia, - udziela pierwszej pomocy przy obrażeniach termicznych, - omawia, czego nie należy wykonywać przy oparzeniach, - omawia regułę dziewiątek i dłoni stosowaną do oceny rozległości oparzeń, - wymienia objawy wstrząsu.	Uczeń: - wymienia przykłady zapobiegania oparzeniom, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska domowego i małych dzieci, - wymienia objawy oparzeń dróg oddechowych, - omawia zasady postępowania przy oparzeniach chemicznych, elektrycznych, - stosuje zasady postępowania	Uczeń: - przygotowuje informacje o opatrunkach hydrożelowych.

				przeciwwstrząsowego .	
4.6 Zatrucia	Uczeń: - omawia przyczyny zatruć, - wie, w jaki sposób zapobiegać zatruciom, - opisuje objawy zatruc: gazami toksycznymi, środkami odurzającymi, tlenkiem węgla.	Uczeń: - omawia postępowanie ratownicze w przypadku zatrucia tlenkiem węgla (czadem), lekami lub środkami odurzającymi.	Uczeń: - opisuje zasady bezpieczeństwa w pomieszczeniach skażonych tlenkiem węgla, gazami toksycznymi, - wie, jak postępować wobec osoby, która uległa zatruciu.	Uczeń: - zna drogi przenikania trucizn do organizmu, - omawia objawy zatruc pokarmowych oraz sposób udzielania pierwszej pomocy, - wyjaśnia, dlaczego CO jest nazywany cichym zabójcą.	Uczeń: - przygotowuje plakat dotyczący zatruc pokarmowych.
4.7 Utonięcia. Wypadek nad wodą	Uczeń: - opisuje sytuacje, w jakich dochodzi do tonięcia, - wymienia zagrożenia związane z wodą.	Uczeń: - wyjaśnia różnicę między podtopieniem a utonięciem, - odtwarza etapy pomocy w podtopieniach.	Uczeń: - omawia czynności pierwszej pomocy po wydobyciu poszkodowanego z wody, - wyjaśnia, dlaczego osoba, która tonęła zagrożona jest hipotermią.	Uczeń: - omawia skutki tonięcia w słodkiej i słonej wodzie, - wyjaśnia, jak zapobiegać tonięciu i wypadkom na akwenach wodnych.	Uczeń: - omawia etapy tonięcia, - przedstawia postępowanie w sytuacji załamania tafli lodu.
Dział 5. Edukacja obronna					
5.1. Reagowanie w sytuacjach zagrożenia działaniami wojennymi. Sposoby	Uczeń: - omawia wpływ czynników zewnętrznych na organizm człowieka.	Uczeń: - zna ograniczenia organizmu ludzkiego związane z brakiem snu, wody i pożywienia oraz	Uczeń: - zna środki podręczne do zwiększenia szans przetrwania i rozumie, jak je wykorzystywać, np. w sytuacji działań	Uczeń: - zna możliwości pozyskiwania wody i pożywienia występujących w środowisku	Uczeń: - wymienia jadalne rośliny dziko rosnące w jego okolicy.

Autorzy: Barbara Boniek, Barbara Wojtaś

przetrwania		wpływem czynników atmosferycznych na możliwości przetrwania.	wojennych.	naturalnym, -wyjaśnia zjawisko paniki oraz omawia sposoby jej przeciwdziałania.	
5.2. Cyberbezpieczeństwo	Uczeń: -wyjaśnia termin cyberbezpieczeństwo.	Uczeń: -omawia zasady identyfikacji podstawowych zagrożeń cyberbezpieczeństwa.	Uczeń: - potrafi zgłosić cyberzagrożenie, -wyjaśnia znaczenie cyberzagrożeń w wymiarze cywilnym i potrafi je rozpoznać oraz zna procedury postępowania w przypadku ich wystąpienia.	Uczeń: -wskazuje podmioty odpowiedzialne za bezpieczeństwo cyberprzestrzeni.	Uczeń: - omawia stopnie alarmowe CRP, - potrafi odbierać i rozumieć, tworzy i przedstawia złożoną wypowiedź dotyczącą roli i miejsca cyberbezpieczeństwa militarnego w systemie cyberbezpieczeństwa państwa.
5.3 Strzelectwo	Uczeń: -zna zasady bezpiecznego korzystania z broni.	Uczeń: -wymienia podstawowe elementy broni. - potrafi wykonać strzelanie z wykorzystaniem, na przykład: broni kulowej, pneumatycznej, replik broni	Uczeń: -zna zasady składania i rozkładania broni, -dokonuje podziału broni palnej.	Uczeń: - omawia postawy strzeleckie, - wyjaśnia akronim BLOS, - wymienia pięć zasad dobrego strzelania.	-omawia umiejętności i jak można doskonalić strzelnicę wirtualną.

Autorzy: Barbara Boniek, Barbara Wojtaś

		strzeleckiej (ASG), strzelnicwirtualnych albo laserowych.			
--	--	---	--	--	--